

How Does the Mikvah Work?

Mrs. Emma Katz, NILI Director

ויקרא י"ד:ח'

וְכַבֵּסׁ הַמִּטְהָר אֶת־בְּגָדָיו וְגַלַּח אֶת־כָּל־שְׁעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהַר וְאַחַר יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֵּשֶׁב מִחוּץ לָאֹהֶל׃ שִׁבְעַת יָמִים׃

The one to be purified shall wash those clothes, shave off all hair, and bathe in water—and then shall be pure. After that, the camp may be entered but one must remain outside one's tent seven days.

ויקרא ט"ז:ו'

וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַע בְּמִשְׁכְּבוֹ וְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב׃

Those persons who touch his bedding shall wash their clothes, bathe in water, and remain impure until evening.

וְהַיֹּשֵׁב עַל־הַפְּלִי אֲשֶׁר־יֵשֶׁב עָלָיו הִזָּב וְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב׃

Those who sit on an object on which the one with the discharge has sat shall wash their clothes, bathe in water, and remain impure until evening.

מצוה קט.

היא שצונו שנטבול במי מקוה ואז נטהר מאיזה מין ממיני טומאות שנטמאו בה והוא אמרו יתברך ורחץ במים ובאה הקבלה מים שכל גופו עולה בהם והוא שעור מקוה אלא אם כן יהיו מים נובעים שאין להם שעור, כמו שהתבאר בדקדוק מצוה זו. ומתנאיה שהזב בלבד יהיו המים שיטהר בהן נובעין כמו שבא בתורה מים חיים, ואין הכוונה במאמר הטבילה מצות עשה שיהא חייב כל טמא שיטהר על כל פנים כמו שהוא חייב כל מי שיתכסה בכסות שיעשה ציצית או כל מי שיש לו בית שיעשה לו מעקה. ואולם הנרצה בזה דין טבילה והיות התורה אומרת לנו כי מי שירצה ליטהר מטומאתו הנה לא ישלם לו זה אלא בטבילה במים ואז יטהר. ולשון ספרי ורחץ במים יכול נזרת מלך תלמוד לומר ואחר יבא אל המחנה מפני הטומאה. רומז אל זה השרש שבארנו כי הוא דין לבד שכל מי שירצה לטהר יעשה כך, וזה הדין הוא המצוה, ואולם לא שיהיה חייב טבילה על כל פנים אבל מי שירצה להשאר בטומאתו ולא יכנס זמן רב למחנה שכינה הרשות בידו. וכבר בא בלשון ספרי האמת שכל מי שנטמא ויטבול שהוא נטהר אבל לא תשלם טהרתו עד שיעריב שמשו, וכן בא בפירוש המקובל שצריך שיטבול וגופו ערום נוגע בשטח המים שלא יהיה דבר חוצץ בינו ובין המים. הנה התבאר לך מצוה זו והיא מצות טבילה כוללת משפטי המקוה ומשפטי הרחיצה. משפטי טבול יום. ומצוה זו מבוארת במסכת מקואות ובמסכת טבול יום. :

Rambam, Sefer HaMitzvot, Positive Mitzvah 109

The 109th *mitzvah* is that we are commanded to immerse in the waters of *amikvah* and thereby be purified from whichever form of *tumah* previously existed.

The source of this commandment is G-d's statement¹ (exalted be He), "He must immerse his entire body in water." The Oral Tradition² explains that [the phrase "his entire body" also teaches that] there must be enough water to cover his entire body.³ This is the minimum size of a *mikvah* unless the water is from a spring, in which case there is no minimum amount,⁴ as explained in the laws which deal with this *mitzvah*.

Among the conditions [governing the *mikvah*] is that only in the case of a *zav* is spring water required,⁵ as the verse⁶ states, "*mayim chaim*."

When we say that immersion is a *mitzvah*, this does not mean that any person who is *tameh* is required to immerse himself — as one who wears a four-cornered garment must put *tzitzis* on it, or that anyone with a house must build a fence around the roof. [When I say, "it is a *mitzvah*,"] I refer to the laws of immersion — that we are commanded that anyone who wants purification from *tumah* can do so only through immersion in water, after which he becomes *tahor*.

The *Sifra*⁷ says, "One might think that the phrase⁸ 'He must immerse in water' is a Divine decree [and that it is an absolute requirement to immerse]. The verse therefore says, 'then he can return to the camp' [after being purified] from *tumah*." This hints to the principle I just explained, i.e. that the *mitzvah* is just the law, i.e. that one who wants to be purified should take certain steps. This law is itself the *mitzvah*. This does not mean however, that there is an independent requirement to immerse — should he want to remain *tameh* and not enter the *machaneh Shechinah*⁹ for any period of time, he may do so.

The Book of Truth (i.e. the Torah) explains that even though after the person immerses he becomes *tahor*, his purification is incomplete until sunset.¹⁰ The Oral Tradition also explains that during immersion he must be naked and that his entire body must come in contact with the water. As our Sages put it,¹¹ "The phrase, 'his entire body' teaches that there can be nothing intervening between his body and the water."

We have therefore explained that this *mitzvah* of immersion includes the laws of *mikvah*, of intervening substances, and *t'vul yom*.¹² This *mitzvah* is explained in tractates *Mikva'os* and *T'vul Yom*.

בראשית א':ב'

(ב) וְהָאָרֶץ הָיְתָה תִּלְהוּ וְנִבְהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם:

(2) Now the earth was unformed and void, and darkness was upon the face of the deep; and the spirit of God hovered over the face of the waters.

ספר החינוך קע"ג:ב'

(ב) ובטעם המים שיטהרו כל טמא אחשב על צד הפשט כי הענין הוא כדי שיראה האדם את עצמו אחר הטבילה כאלו נברא באותה שעה, כמו שהיה העולם כלו מים טרם היות בו אדם, וכמו שכתוב (בראשית א ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים. ויתן אל לבו בדמיון כי כמו שנתחדש בגופו יחדש גם כן פעלותיו לטוב, וכשיר מעשיו וידקדק בדרכי השם ברוך הוא. ועל כן אמרו חכמים שלא תכשר הטהרה במים שבכלי רק במים חיים או מכנסין שהן על קרקע ולא בכלי. מכל מקום כדי לתת אל לבו במחשבה כאלו העולם כלו מים, והוא נתחדש בעלותו מהן, כמו שאמרנו. ואם יהיו המים בכלי או אפילו עברו על כלי, לא יתכן הענין הזה שאמרנו אל מחשבת הטובל. כי יש גבול אל כל אשר הוא בכלי שהוא מעשה ידי אדם, ועל כן לא יחשב בטבלו בכלי כאילו כל העולם מים כאשר בתחלה, ושהוא נתחדש לשעתו. והשומע ישמע והחדל יחדל (יחזקאל ג כז).

(2) And about the reason that water purifies everything impure, I would think on the side of the simple understanding that it is in order that a man see himself with the immersion as if he is created at that time, [just] like the whole world was water before man was upon it - as it is written (Genesis 1:2), "and the spirit of God floated upon the face of the waters." And through this comparison, he place upon his heart that [just] like he is renewed in his body, he also renew his actions for the good, fix his actions and be exacting in the way of God, blessed be He. And therefore the Sages said that the purification is not fit with water that is in a vessel, but rather only with living water - or collected [water], which is on the ground and, in any case, not in a vessel - in order to place in his heart the thought as if the world was entirely water, and [that] he is renewed with his emerging from them, as we said. But if the water was in a vessel - or even if it passed through a vessel - this matter that we said would not be set in the thought of the one immersing. As there is a limit to all that is in a vessel, which is the creation of the hands of man. And therefore when he immerses in a vessel, he will not think as if the whole world is water like at the beginning [of Creation], and that he is renewed at that time. 'And the one who accepts, will accept; and the one who refrains will refrain.'

Rabbi Samson Raphael Hirsch, Parshat Shmini

When a person immerses his entire body in such water, (viz. water that has not lost its' elemental character) and sinks completely, בלי חציצה, into this element, all connections between him and the realm of impurity is severed. He leaves the ground of man, and returns for a moment to the world of elements, in order to begin a new life of purity. Symbolically, he is reborn.

משנה יומא ח':ט'

אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין, ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים, שנאמר, [יחזקאל לו:כה] "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם." ואומר, [ירמיה יז:ג] "מקוה ישראל ה'", מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל.

R. Akiva says, Happy are you, Israel! Before whom are you purified, and who purifies you [of your transgressions]? Your Father Who is in heaven. For it is said, "Then will I sprinkle clean water upon you, and ye shall be clean"; and it is also said, "The ritual bath [lit. Hope] of Israel is the Lord"; even as a ritual bath purifies the unclean, so does the Holy One, Blessed be He, purify Israel.

משנה תורה, הלכות מקואות י"א:י"ב

(יב) דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גזירות הכתוב הן ואינן מדברים שדעתו של אדם מכרעתו והרי הן מכלל החוקים וכן הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים אלא גזירת הכתוב היא והדבר תלוי בכוונת הלב ולפיכך אמרו חכמים טבל ולא הוחזק כאילו לא טבל ואעפ"כ רמז יש בדבר כשם שהמכין לבו לטהר כיון שטבל טהור ואף על פי שלא נתחדש בגופו דבר כך המכין לבו לטהר נפשו מטומאות הנפשות שהן מחשבות האון ודעות הרעות כיון שהסכים בלבו לפרוש מאותן העצות והביא נפשו במי הדעת טהור הרי הוא אומר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם השם ברחמי הרבים מכל חטא עון ואשמה יטהרנו אמן:סליקו להו הלכות מקואות בס"ד:נגמר ספר עשירי והוא ספר טהרה הלכותיו שמונה ופרקיו מאה וארבעים וארבעה:

משנה תורה, הלכות מקואות א'ח'

(ח) כל הטובל צריך להתכוין לטבילה ואם לא נתכוין עלתה לו טבילה לחולין אפילו נדה שטבלה בלא כוונה כגון שנפלה לתוך המים או ירדה להקר הרי זו מותרת לבעלה אבל לתרומה ולקדשים אינה טהורה עד שתטבול בכוונה.